

80
INDO-CHINOIS

1133

(1)

4387

ĂN BẠC-GIẤY GIẢ

TRINH-THẨM TIỂU-THUYẾT

(Đã đăng trong báo Tiếng - Dân)

Quyền thương

*Dépôt légal
Certificat de dépôt
à Hué le 11 octobre 1929
Le Directeur*

Nhà in Tiếng Dân giữ bản quyền

Huân

*80 Indoch
1133*

1929

IMPRIMERIE TIENG-DAN

Rue Đông - Ba

HUÉ

80 Indoch

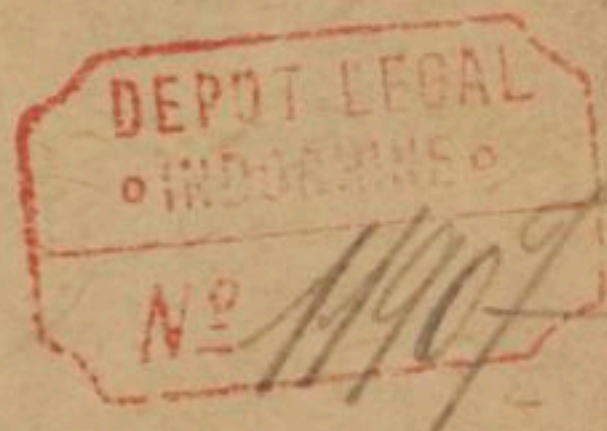
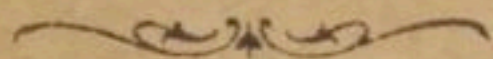
giá 0\$15

TỰA

Tiểu - thuyết « Án bạc - giấy giả » này, đã đăng trong báo Tiếng-Dân lúc mới ra đời, vẫn được công-chúng hoan-nghinh ; song vì tờ báo linh-linh, xem đọc không liên, lại thềnh-thoảng thất-lạc một vài số, giữa chừng đứt khoảng, làm mất hứng-thú của kẻ đọc-giả, nay Bản-quán kiểm lại in thành bản nhỏ, chia làm quyền thượng và quyền hạ, để tiện cho các nhà thích xem tiểu-thuyết, còn giá-trị bản tiểu-thuyết này thế nào, xem trong sẽ biết, Bản-quán không cần phải nhiều lời.

Nhà in Tiếng Dân

ĂN BẠC-GIẤY GIẢ

TRINH-THAM TIÊU-THUYẾT

(Đã đăng trong báo Tiếng - Dân)

Quyền - thượng

Nhà in Tiếng - Dân giữ bản-quyền

1929

IMPRIMERIE TIENG-DAN
Rue Đông - Ba
HUẾ

AN BAC-GIAY GIA

ĂN BẠC-GIẤY GIẢ

TRINH-THẨM TIỂU-THUYẾT

(MÍNH-VIÊN DỊCH)

CHƯƠNG THỨ NHẤT

Trong thành Nữu-ước có một cái nhà u-tịch, những người ra vào nhà ấy đều là những tay có danh-tiếng, có giá-trị. Song những người đó, không phải là đại-quân-nhân, đại-pháp-chánh, đại-văn-sĩ gì ; chỉ là hạng người ngày thường chuyên về việc tìm tòi bộn ác-đồ, phát-trích việc gian-dối, việc họ làm rất là bí-mật, tức là hạng người mà ta thường gọi là « trinh-thám ».

Trong nhà ấy có một chàng thiếu-niên, theo một ông thầy già học nghề trinh-thám ; chàng họ Thái, tên Duy, tên chữ là Trục-Truy, chừng mười-chín tuổi. Vì tuổi trẻ nên người ta kêu là « Thiếu-Trục-Truy » (nghĩa là anh Trục-Truy nhỏ), tên gọi là Trục-Truy cũng có ý-nghĩa lắm, (nghĩa là đuổi theo ngay . Trục - Truy, phong - tư đã đẹp, lại có sức - mạnh, trong thành Nữu - ước không ai bằng, lại có tài thông-minh về nghề trinh-thám, có nhiều đều tâm-đắc. Một ngày kia, anh đương xem tờ nhật-báo, thấy có in một cái ảnh, nửa sợ nửa

mình, tay cầm tờ báo không muốn rời ra, hình như có một vật gì xúc-động trong não. Thoắt ông Giải-Từ (là ông thầy già dạy anh ta) bước vào ngó thấy, hỏi chàng rằng :

« Thái-Duy, anh nghĩ cái gì đó » ? Chàng quày đầu lại như nằm chiêm-bao mới tỉnh, thưa rằng :

May biết chừng nào ! Tôi xin hỏi thầy : Trong nghề-trình-thám ta, sao gọi là người tiên-giác. Thầy thuở nay gặp những án lạ vắn nhiều, có cái nào như cái này chưa ?

— Có chớ, nhưng anh hỏi ta thế là vì sao ?

Thái-Duy tay cầm tờ báo, chỉ cái ảnh mà bảo rằng :
Thầy đã thấy cái ảnh này chưa ?

— Ta đã đọc rồi, ấy là cái án bạc giả. Trong đang có một người con gái đẹp, tên là Mã-bội-Tề, tức là cái ảnh này. Ý anh nghĩ thế nào, thử nói trước xem.

— Thưa thầy, tờ báo khen người con gái đẹp nhất trong đời, tự ý tôi nghĩ thì nàng Mã-bội-Tề, chắc không can-thiệp gì đến việc ấy mà những kẻ nghi cho nàng ấy là lừa hẩn.

Ông Giải-Từ không đợi anh ta nói dứt lời, nói tắt ngay rằng :

Thôi, anh thôi đi ! Ở đời này, biết bao nhiêu chuyện lạ, sao anh lại lấy nét mặt mà xem người ? Anh học nghề trình-thám, việc này mà không suy xét cho biết được, sau gặp những vấn-đề khó-khăn, sao khỏi lấy tặc-kiến (1) mà giải-đoán như những kẻ tầm-thường khác ?

(1) Ý-kiến mình đã định sẵn

— Như lời thầy dạy thì nàng Mã-bội-Tê nay bị bắt giam đó là người đáng tội sao ?

— Ta không dám chắc, nhưng ta nói đó là cốt bảo cho anh biết rằng việc đời thường thường có cái trái hẳn cái lẽ thường đó mà thôi, xưa nay những việc dân-gian tàn-ác mà bởi những tay có tài học-vấn làm ra, cái họa lại càng dữ-dội lắm. Ta không dám bảo rằng những người có tài học đều là ác cả, song những người ấy thềnh-thoảng cũng thường thấy, dù bấm ngón tay mà đếm, cũng không kể hết được. Trong cái án này, có một anh chàng thiếu-niên, không phải tên là Cái-Tri là gì, ai cũng cho chàng ta giả làm bộ thành-thực trưởng-giả, để lừa nàng con gái đó, đợi nàng ấy đã theo mình rồi, thì ép vào trong đảng mà khuyên rủ làm việc bậy, xưa nay gái lành vì một chữ tình dăng-diu, bị người ta lừa mà lụy đến cả đời, cũng không phải là ít.

— Thầy vẫn có cảm-khái việc đời mà nói, song đó cũng chẳng qua là lời khẩu-đầu của các nhà báo, chưa phải là thật ý của thầy, tôi xin hỏi thầy, thầy đã xét kỹ cái ảnh-vẽ ấy chưa ?

— Chưa, song anh phải biết rằng nghề bóng nghề vẽ, có cái không đủ lấy làm tin, vẽ ngựa làm hươu, vẽ thỏ làm chuột, anh không thường thấy hay sao ?

— Tôi vẫn biết thế, song cái ảnh này thì không vậy, xin thầy xét kỹ xem. — Anh ta nói xong, lấy

tờ báo đưa cho ông thầy, ông thầy xem qua một cái rồi vứt đi mà cười rằng :

Cái tướng đẹp nhỉ ! Người in tờ báo này, cũng đã sưng con mắt thật !

— Thầy nghĩ, cái người đẹp như thế mà lại làm những việc hèn mặt xấu hổ hay sao ?

— Không phải thế, thời-buổi trước sau khác nhau, biết đâu cái ảnh này là cái ảnh mấy năm về trước.

— Thưa thầy, tôi chắc rằng nàng này vì tình mà buộc lấy giây oan, không thì sao đến nỗi như thế ?

— Lời nói anh có lý lắm, con gái vẫn dễ mắc người ta lừa, mà trong đời này biết bao nhiêu con trai, mang cái mặt-nạ, xem bề ngoài thì là hiền là trí, là anh-hùng hào-kiệt, là danh-sĩ, văn-nhân, mà trong lòng đen như mực, bạc như vôi, nhiều đều tối tăm không nói ra được, bề ngoài họ làm ra thực bao nhiêu, thì bề trong họ lại gian bấy nhiêu, bề ngoài họ làm ra khôn bao nhiêu, thì bề trong họ lại dại bấy nhiêu, những điều ấy thật là một điều đáng bỉ, thiên-hạ bị bọn ấy lường gạt mà mắc bẫy sập hầm, có phải một nàng Mã-bội-Tê mà thôi đâu ?

— Theo như ý tôi, thì nàng này nguyên là người hiền lành sạch sẽ, sau bị giây tình bó buộc, làm cho hóa điên hóa dại, nàng này không phải là người có sức tự làm cho đến bị tội được, vậy ta nên giải-thoát cho nàng.

— Ta cũng nghĩ thế, song muốn cứu nàng cho khỏi tội, thì trước phải suy xét cho kỹ càng, xưa nay con gái có người dăng-diu vì một chữ tình mà đến chết cũng không thay đổi, chỉ vì người gái đẹp ở đời, không khác như cục ngọc châu báu, bóng sáng giọi người, những phường trai vô-loại thiên phương bách kế, tìm cách để lừa cho được, mà người con gái ấy không biết, nàng Mã-bội-Tê này chắc cũng không khỏi vòng đó, đũa hung-ác kia đã xui giục nàng làm quấy đó, nay tuy bị giam trong ngục song nó vẫn là một tay giáo-quyết, sao nó cũng tìm cách thoát tội, mà đây nàng sa xuống hầm, anh nên lưu trí đến điều đó mới được.

— Thừa thầy, tôi từ lúc đầu, có một điều cảm-xúc, đoán rằng nàng Mã-bội-Tê hoặc là chưa làm điều bậy đó, hoặc là cùng với người chân-phạm không đồng tình, vậy thì nàng ấy sao mà có tội?

— Anh nghĩ như thế nghe như có lý, song tự ta đoán lại, thì anh cũng không khỏi vì một chữ tình nó kích - động, giả như nàng ấy mà tuổi già sắc kém, mất cả cái đẹp ngày trước thì anh nghĩ thế nào. Tri anh đoán đó còn chỗ sơ-lược sót thiếu mà anh không biết, cứ như ý ta đoán, thì nàng ấy ngày này, hoặc đã ra một cụ già trong bếp, cụ bếp-già khi nào lại có tấm ảnh trong tờ báo in đó, chắc là cái ảnh nàng khi còn đang trẻ tuổi vậy.

— Thầy nói thế nào mặc dầu, tôi quyết cứu người vô tội ấy. Thầy thường dạy tôi rằng : có một việc gì mà tâm-tư mình đã nghĩ đến, thì dầu có cách cái bản-đề xa đến bao nhiêu, cũng phải ra công nghiên-cứu, không nên trông thấy khó-khăn rắc-rối mà ngã lòng, tôi đối với vấn-đề này đã có chỗ tỉnh - ngộ, lẽ đâu bỏ mà không nghĩ đến được ?

— Anh đã quyết chí xét cho ra cái án này, ta cũng vui lòng lắm, song anh phải cẩn-thận.

Thầy đã hợp ý thì tôi sẽ làm, xin nói chuyện cái ảnh này với thầy. Tôi dám đoán chắc rằng cái ảnh nàng Mã-bội-Tề là ảnh mới in đây, mà nàng ấy chưa đến hai mươi tuổi, tôi xin dám đánh cuộc với thầy một gói thuốc Mê-li-a.

Thái-Duy nói chưa dứt lời, ông Giải-Từ dứt mình đứng giậy cười mà nói rằng :

« Thôi, ta chịu thua rồi, những lời ta nói trên kia là điều anh đó thôi. Thật chắc như lời nói anh. Một anh học-trò, chỉ xem tấm ảnh mà đoán được người, như một tay lại-già đoán ngược, không có chút gì sai lầm, thật là một người ít có ! anh gắng nhé ! »

Hai thầy trò (Thái-Duy và Giải-Từ) nói chuyện với nhau đến đây là hết, những người đọc sách này, về cái Án bạc-giấy giả đó chưa hiểu được phần nửa, vậy xin kể ra sau này :

Sở là trong thành Nữu-ước có một hiệu - buôn, thoạt có một người con gái, không biết ở đâu, tư-

dung đẹp-đẽ, ăn-mặc lịch-sự, tới hiệu ấy mua đồ rồi đi, vừa ba lần như vậy, những nhà buôn đó đều cho là người sang. Một ngày kia, nàng ấy lại đến mua những đồ châu ngọc qui báu, trả bằng bạc-giấy. Những bạc-giấy đó thì chữ ký của ông chủ nhà ngân-hàng rõ ràng lắm ; trả tiền rồi nàng ấy lại tới các nhà hàng khác mua đồ nhiều lắm, cũng trả bằng một thứ bạc-giấy đó. Mua xong ra về. Mấy ngày sau, các nhà-hàng mới nhận ra giấy bạc ấy là bạc giấy giả, bèn thuê những người báo-thám, tìm nàng cho kỳ được, tìm mãi gặp một cái xe ngựa, là cái xe mà nàng ấy có thuê bữa trước. Hỏi thăm tên phu-xe về lai-lịch của nàng, thì tên phu-xe đem đường cho người báo-thám. Đi đến một cái nhà đẹp, thì thấy nàng đang còn ở trong nhà ấy, nàng phải bị bắt.

Xét tình-hình nàng ấy, giống như một người con gái nhà sang trọng, có một mẹ già ở chung, mẹ ấy rất là hiền-lành, tên là Cách-đức-Tur, cách người cũng đảm-thăm lịch-sự như nàng, trông thấy mà khiến người ta sinh lòng kính trọng. Vì thế nên bọn trính-thám rất lấy làm lạ, đương lúc nàng ấy mới tới nhà trính-thám bày tỏ cái tội của mình, thì không sao biện được, nàng ấy tức là Mã-bội-Tê vậy.

CHƯƠNG THỨ HAI

Người con gái dùng bạc-giấy giả đó, đã bị nhà báo - thám bắt đem đến quan, tâm-sự mình đã không tỏ được, mà quan lại ép báo thú nhận nữa, chúng đồ nàg cứ thú nhận đừng chối, và khai hết những người trong đảng thì sẽ khỏi bị hình-phạt cực khổ. Thế mà nàg ấy từ lúc bị bắt cho đến khi vào trong ngục, cứ trơ trơ như tượng đá, như gà gỗ, đã không nhận tội mà cũng không biện cãi một điều gì. Có một ông quan bảo người rằng : Nàg con gái này hình như một người liệt nữ muốn vì nước mà chết chứ không phải là người phạm tội tầm thường. — Dư - luận cũng không có người nào nghi cho nàg ấy là người có tội. Quan không làm án được, bèn tới nhà nàg ở, bắt mụ bạn già tra hỏi.

Mụ già khai rằng : « Nàg ấy rủ mụ ở chung để xem sóc việc nhà, đã sáu tháng trời, việc nhà nàg mụ không được biết ; nàg là người ở đâu, gia-thể cha mẹ nàg thế nào mụ cũng không rõ, song chỉ biết trong mấy tháng nay việc làm nết ở của nàg thì thật là quang-minh chính-đại không có điều gì đáng nghi, nếu bạc - giấy giả mà thật bắt được từ nàg ấy đem dùng, thì nàg cũng bị người lừa đó thôi ». Mụ già nói một cách khẳng-khải, chúng chắc cho nàg ấy không phải là người gian, bạn bầu cũng đều là người trong

sạch vô tội. Quan lại hỏi mục : « nàng hay giao-du với người nào, và những người hay qua lại với nàng là ai » ?

Mục nói : « nàng không giao-du với ai cả, chỉ có một người có tới nhà nàng một lần, mà người ấy cũng là người tử-tế giống như bà con thân với nàng ».

Quan hỏi : « Người ấy ra thế nào » ?

Mục già nói lược lược cái hình-dáng người đó, những người báo-thám nói rằng người đó hẳn là chân-phạm, tìm tòi khắp nơi. Mấy hôm bắt được một người, hình dạng như mục già đã nói, người ấy tên là Cái-Trí, một người thiếu-niên rất đẹp, song thuở nay chưa từng bị nhục, nên không giáp mặt bọn trinh-thám khi nào, từ khi bị bắt, thì chàng thiếu-niên ấy cũng như nàng kia, trơ trọi trọi trọi như gỗ như đá, không nói một câu gì, mà người ta cũng không rõ lai-lịch anh ta ở đâu. Hỏi nàng Mã-bội-Tê thì nàng cũng không biết người ấy là ai, và cũng không quen thuộc gì ; hỏi chàng thiếu-niên thì chàng nói không những không thấy mặt nàng đó bao giờ, mà cũng không nghe đến tên nàng nữa.

Quan xét lục nhà anh Cái-Trí, cũng không tìm được cái gì cả. Cái án ấy thành ra một cái án-nghi. Vài ngày chàng thiếu-niên kia hốt-nhiên tự thú rằng : « Bạc-giấy-giả đó thật là của anh ta làm ra mà trao cho nàng con gái đó, nàng con gái

thật là vô tội, xin quan tha ngay. Quan lấy làm lạ, lật đật cho cáo với nàng Mã-bội-Tề, nàng ấy nghe nói, cãi hẳn rằng không có việc ấy. Nàng nói : « Chàng Cái-Tri thật là vô tội, không nên làm lụy đến. Bạc-giấy-giả thật bởi tay tôi mà ra, với người thiếu-niên đó có can-thiệp gì ? Vả tôi với người ấy, lúc tới giữa công-đường đây đối chất, mới thấy nhau lần đầu, đâu có cái việc như chàng ta nói, án này chỉ có một người phạm là chính tôi đây, xin quan cứ tha người thiếu-niên ấy ra ».

Quan nghe lời nói, bảo rằng : hai người đều tự nhận là có tội mà không cứu nhau được, thì hai người cũng đều có tội.

Ôi, một đôi thiếu-niên, nặng vì chữ tình, tha chịu tội phạt mà mong giải - thoát cho người - thương của mình ; cái lẽ đó thì từ sáng ngày sau cái án này phát ra, đã thấy thầy trò Thái-Duy cùng Giải - Từ nói tới, chỉ chưa nói thực-sự mà thôi.

Song từ khi lời nói ấy truyền ra, người thì cho rằng đôi thiếu - niên ấy là vợ chồng, người thì cho là anh em, người thì cho là hai người là tình - nhân đã nặng lời thề - thốt với nhau, dư-luận nhao nhao, không biết đâu là phải. Lúc bấy giờ anh Thái-Duy ta về nghề trình-thám mãi grom mười năm, ngửa nghề muốn thử, đối với án ấy, quyết rằng tự mình tất có ngày tìm được ra mủi, không lấy gì làm khó.

Thái-Duy nghĩ trong trí rằng : Cái-Trí là một người không ai quen biết, tức mù già bạn với nàng Mã-bội-Tê cũng không biết, anh ấy thật là một người khả-quái, ta thử trước tới xem anh ta là người thế nào. Lúc Thái-Duy vào ngục thì Cái-Trí đang ngồi trên cái gác-sắt, cúi đầu xem sách. Linh canh ngục không báo trước, cứ dẫn khách vào mà bảo anh ta rằng : « Có khách tới hỏi thăm anh ». Cái-Trí nghe nói tức mình nổi giận, song vừa ngảnh đầu, thấy Trục-Truy, phong-thể nhân nhả, tự-nhiên hết giận, chỉ một cái ghế kia mời ngồi. Thái-Duy vừa ngồi, thì Cái-Trí ra bộ giận, hỏi rằng : Tiên-sinh lại chơi có dạy điều gì ?

— Tôi lại đây trong ý có một điều lạ.

— Tiên-sinh dạy điều gì, xin nói mau mau cho tiểu-đệ bớt chút nghi lầm.

— Tôi nghe cái án của túc-hạ có hiểu được một chút.

— Ủ ! Án tôi là thật !

Thái-Duy liền trả lời vợ rằng : « Là thật ». Nhưng trong khi nói chuyện, Thái-Duy ta lấy con mắt sắc như dao-cạo nhìn Cái-Trí để xem bộ-tịch có cái gì lộ chân-tình chẳng ; ngồi nhìn hồi lâu, hai người không nói câu gì cả.

Thái-Duy thoát bảo Cái-Trí rằng : Tôi nói tôi có hiểu cái án của túc-hạ, sao túc-hạ không hỏi đến, là vì có gì ?

— Tôi nghĩ rằng tiên-sinh sẽ thay tôi mà nói ra trước.

— Tôi có biết đâu ! Vậy thì quan-lại có đoán cho túc-hạ là người vô tội không ?

— Không.

— Tôi hiểu là hiểu rằng trong cái án này, túc-hạ thật là người vô-tội đó thôi.

— Thôi đi ! Tiên-sinh nói thế là nói cho ai kia, chớ nói cho tôi thì vô-ích, câu nói đó chẳng qua là cho bạc-giấy-giả có nàng con gái chịu tội là đủ rồi, nhưng bỉ-nhân này đã không trông gì điều thoát tội kia mà.

Thái - Duy lấy con mắt lạnh lẽo như chớp nhìn kỹ Cái-Trí mà bảo rằng : « Phải, tôi vẫn biết nàng con gái đó là vô-tội ».

Cái-Trí cười nhạt mà nói rằng : Thôi ! chú cũng nói bừa thôi, trẻ-con sao đã biết đâu những điều sâu xa. Tiên sinh tuổi còn non-nớt, nên chỉ biết Mã-nữ-sĩ là người vô-tội, mà không biết thủ-phạm chính là tôi, không phải lầm là gì.

— Tôi không dám đoán chắc tiên-sinh là người có tội.

— Tiên-sinh chưa rõ hay sao ? Tôi đã thú với quan rằng : Mã-nữ-sĩ vô-tội, bạc-giấy-giả là chính của tôi đưa cho nàng, mà nàng vô-ý không biết.

— Tôi vẫn nghe nói đã lâu, song nàng ấy cũng thú rằng : ấy là tội tại nàng, không can-thiệp đến túc-hạ.

— Thế thì lạ thật, tôi có nghĩ đến đâu cũng không sao hiểu được. — Thái-Duy ta khi ấy chăm ngó Cái-Trí mà bảo rằng : Có lạ gì ! Lời của nàng ấy thú-khai đó là cốt cứu lúc-hạ ra cho khỏi ngục đó thôi.

Cái-Trí nghe câu nói như châm vào bụng, dửng mình đứng giây, hình như muốn tỏ thật tâm-sự mình, nhưng mà lại ngồi lặng một chốc, rồi nói rằng : « Tiên-sinh đừng đoán nhầm, hẳn thật có thể, nàng ấy cũng một người thâm-tình, cái tánh-chất nữ - nhi mà không ai dò được có lạ hay không ? »

Thái-Duy chánh sắc mặt nói rằng : Anh Cái-Trí ơi ! Sao anh vội đòi tánh thế ? Xưa nay anh không nói dối. — Cái-Trí nghe câu nói tức-mình nổi giận, anh Thái-Duy khinh mình, cho mình nói dối là một điều người tâm-thường không thêm làm, mà bảo mình như thế, nói rằng : « Anh sao to gan đến như thế ? »

Thái - Duy nói : Tôi biết rồi, giả như anh mà thường thường nói dối thì ắt hẳn người ta không biết là dối được. Nếu anh có tài dối giả, lấy không làm có, lấy quấy làm phải, thì quyết không như thế, mà nếu anh có lâm đến chuyện người nữ-sĩ đó, thì anh cũng ra dạng khác kia.

— Tôi không sao nói hoài với anh nữa, tôi xin hỏi thật tên anh là gì.

— Tôi tên là Frực-Truy.

— Tiên-sinh đặt tên như thế, có phải tự nghĩ rằng, phạm gặp việc gì, cũng đứng ngay giây đuôi theo cho đến kỳ cùng mới thôi, vì như ai đang không đến nơi thì không khi nào dừng chơn lại, có phải thế chăng ?

— Túc-hạ thật là một nhà chú-giải giỏi ! tự ý tôi đoán thì túc-hạ thật là người vô tội, trước khi tôi chưa giáp mặt túc-hạ, tôi còn có chút nghi ngờ, nay thì quyết hẳn như thế, nhưng mà tôi chưa đi ngay đâu.

— Cảm-ơn tiên sinh lắm, nhưng nghe tiên-sinh nói, tôi thật lấy làm lạ, tôi không dám chắc những lời nói đó, có tự trong tâm-phổi tiên-sinh mà phát ra chăng ?

— Lời nói là không sai, so với lời anh nói dối mà để cho tôi đoán được, thì thật khác nhau nhiều.

Cái-Tri nghe câu nói ấy, nổi giận nói lớn rằng :
Tôi nói dối à ?

— Phải ! anh là người có trí hiểu, chắc biết rõ tôi chỉ chỗ nào là dối rồi.

— Tiên-sinh lấy cớ gì mà cho là dối ? hay là tiên-sinh cho cái sự tôi chịu nhận tội đó là dối hay sao ?

— Phải rồi ! ... mới rồi, anh có nói bạc-giấy giả là chính của anh đưa cho Mã-nữ-sĩ có phải không ? hẳn như vậy, thì anh có quen biết Mã-nữ-sĩ mới phải, sao nàng ấy lại khai rằng không quen biết

anh ? Cái-Tri ngồi sững một hồi lâu, như say như mơ, mới ngượng mà trả lời rằng : « Việc ấy thì anh đã biết rồi, phải hỏi làm chi ? »

Thái-Duy nói : Anh còn tiếc gì mà không chịu nói thật ? quả như lời nói anh, thì anh với nàng ấy không những quen biết mà thôi, mà lại có tình mật - thiết nữa, như vậy thì có lẽ nào nàng ấy lấy bạc-giấy giả tự trong tay anh mà dùng, còn nếu như nàng ấy với anh chỉ gặp nhau biết mặt mà thôi, thì có lẽ nào anh lại lấy số tiền to mà gởi cho nàng ấy ?

— Không, tôi với nàng ấy vẫn thân-mật lắm, nàng không biết tôi là gian, không biết bạc-giấy ấy là giả mà cầm lấy đó thôi.

— Tôi xin hỏi anh một lẽ nữa : Anh đã có tình với nàng ấy, sao anh cứ gọi là Mã-cô-nương ?

CHƯƠNG THỨ BA

Cái-Tri nghe cậu trinh-thám nói mấy câu, hết hồn hết vía như người gần chết, nằm co trên giường sắt, mặt không có một chút máu, tay chân xuôi lơ, trong một hồi lâu, trong nhà ngục lặng ngắt, không có tiếng gì, một chốc Thái-Duy thấy Cái-Tri hoàn hồn lại, bèn bảo Cái-Tri rằng : Bạn ơi ! tôi đã biết từ lâu rồi, tôi đã biết anh không

phải người nói dối, nay ra thế nào ? Tôi biết nàng nữ-sĩ vô tội, tôi cũng muốn gặp mặt mà chưa có dịp. Tôi quyết hẳn rằng giấy giả là của một người nào trao cho nàng mà người ấy chắc là người chung-tình của nàng, nên tôi muốn cứu, anh có thể giúp tôi một tay được không ?

Cái-Trí nói : Tiên-sinh định làm thế nào ?

— Tôi cốt tìm cái chứng-cớ để tỏ rằng Mã-hội-Tề nữ-lang là vô tội đó thôi.

— Nữ-lang đã thú tội rồi, tiên-sinh làm sao mà cứu được nàng, như chí-nguyện của tiên-sinh ?

— Khó gì ! Bắt được tên làm giấy giả đó, thì tự-nhiên nước khô lời đá, chân nguy rành rành, tôi sẵn lòng hết sức giúp anh làm thành cái công việc kỳ-dị đó, anh có chước gì mà bắt được tên thủ-phạm đó, xin bảo giúp cho.

Cái-Trí nghe câu nói, chớp mắt ngó Thái-Duy một cách nghiêm-nghị, vừa cười lật vừa lấy tay chỉ vào ngực mà nói rằng : Chân-phạm là đây, còn nghi ngại gì nữa ?

— Thôi đi, anh đừng cố chấp thế.

— Không, tôi cố chấp đâu, có tội mà chịu phạt là lẽ thường trong trời đất, tôi dám đâu nhứt-phạm tái-phạm, để chồng chất cái tội tôi cho nhiều thêm ra, nay tôi có lòng ăn-năn muốn đổi lỗi sửa mình, mà tiên - sinh không cho, cũng đáng bực thật ! Nàng nữ-sĩ kia mà cam lòng nhận tội, là có ý

sợ tội thịt nát xương tan, nên phát lòng từ - bi ra mà cứu tội cho tội, tiên-sinh đừng nói nhiều nữa.

Thái-Duy nghe lời rất lấy làm lạ : sợ-tâm anh đã tự-phụ rằng lời nói của mình đủ dò đến trong tim đen của chàng thiếu-niên kia, dè dặt, chàng thiếu-niên cũng đối đáp miểng một, không lép cạnh gì, quây cò dục trống thiết chiến với tay trính-thâm một trận khá lâu nữa, mà mũi gươm không những không lút, lại sắc-sảo gấp hơn khi trước đến mấy phần. Ngồi yên hồi lâu, Thái-Duy bảo Cái-Trí rằng : Bạn ơi ! Anh thật người phạm-tội à ?

— Phải, chớ còn ai nữa ?

— Nàng nữ-lang thực vô tội à ?

— Phải, nàng vô tội.

— Như vậy thì hai người này xử với nhau thật là cân xứng hết sức. Tội chắc rằng nàng nữ-lang cũng không chối cãi gì đâu ; nhưng mà rút cuộc thì quan-lại chắc phán rằng : hai người đã thông đồng làm gian, hai người vẫn không tội cả hai, mà việc đã đến thế, thì hai người đều phải chịu phạt. Như thế thì đáng buồn thật.

Cái-Trí nghe câu nói ấy, trong lòng có cảm, dịu lời mà nói rằng :

Tội thật thô-mỗ, tiên-sinh thứ lỗi cho, tôi dám hỏi : tiên-sinh với cái án này có quan-hệ gì, mà lại có ý can dự như thế ?

— Nói dẫu gì anh. Tôi là trinh-thám, sắm những mồi thơm lưởi câu để câu những bọn ác-đồ gian-đảng trong đời này, song những người hiền lành, gặp cơn hoảng-cấp, chính bọn chúng tôi cũng thương hết sức mà cứu giúp.

Cải-Tri nhìn cả người Thái-Duy rồi nói rằng : Trinh-thám thật đích đáng một ông trinh-thám ! khi thôi khác thường, ngày sau chắc thành một tay giỏi. Tiên-sinh đã học nghề ấy, nói thật với tôi cũng không hại gì. Tôi chỉ cốt muốn cứu nữ-lang vô tội đấy mà thôi. Còn tiên-sinh thì định thế nào ?

— Tôi cũng định cứu nàng.

— Nàng ấy chưa gặp tiên-sinh khi nào, thì tiên-sinh hỏi đầu mà biết lời nói của nàng ấy thật hay giả. Vả chẳng tiên-sinh cũng chẳng qua cứ cái tình hình mà đoán cho nàng ấy là không tội đó thôi. Vậy thì tôi xin hỏi tiên-sinh vì lẽ gì mà nàng ấy không chịu tự cũi lấy, mà phải đợi tiên-sinh cứu hộ, là sao ?

— Ờ, ấy chính vì nàng ấy cố ý muốn cứu cho người phạm tội đó.

— Vậy thì theo như ý tiên-sinh đoán, chân-phạm là ai ?

— Nay còn chưa đoán hẳn được.

Thái-Duy đang nói thoạt cười rằng : Tôi là một người hay nói dối người thật.

— Tiên-sinh dối ai ?

— Dối anh chớ dối ai, anh chính là người chân-phạm mà nàng ấy muốn bảo-toàn cho đó, còn hỏi ai nữa, chính tôi bây giờ cũng nghi cho anh thôi, anh còn không biết hay sao ?

— Sao tiên-sinh trở giọng tài thế ?

— Tôi có trở giọng đâu, sự thực nó chỉ cho tôi như thế, tôi vẫn không nghi cho anh là người có tội, mà nay nghe lời anh nói thì không thể nào mà không nghi cho anh được.

— Thật như lời tiên-sinh, tôi vốn không tội, tang tôi đã thú nhận rồi thì còn cách gì làm cho khỏi tội được ?

— Phải, anh đã tự-trần là vô tội thì cái điều anh ngại đó, có khó gì đâu ? anh chỉ giúp cho tôi bắt được tên chân-phạm đó là được, vả cái tình-cảnh lúc anh bị bắt thế nào, anh nói lại cho nghe thử ?

Cái-Tri nghe câu nói ấy, không biết thế nào, thốt nhiên đứng dậy, đi đi lại lại, hình như có nghĩ điều gì, chần chờ hồi lâu, lại đứng dừng lại, hai con mắt chăm ngó anh trình-thám mà bảo rằng:

Tôi không phải thầy xem tướng, song tôi xem cái tướng tiên-sinh là một người thành-thực, dầu có đưa tâm-sự kỳ-thác, chắc cũng không ngại gì. Tôi thật là người trong sạch, thuở nay không có một mảy gì là tội-ác, tôi xin thuật đầu đuôi việc ấy cho tiên-sinh nghe :

Tôi với nàng Mã-bội-Tê vẫn không quen biết, khi đến công-đường mới thấy mặt nhau thôi. Tôi

tuy bị giam đây, tôi cũng đủ sức đủ chứng-cớ mà biện cãi sự oan-khổ của tôi được, nhưng tôi không chịu cãi là vì có nầy : Số là từ khi tôi mới thấy nàng, tôi đã đoán là người vô-tội cũng như tôi vậy, đến khi tôi đã về nhà mà cái phong-tư dung-nhã của nàng, cứ phưởng-phất qua lại trước con mắt, tôi khó thể quên đi được, tôi vốn một người nhân-từ, nỡ nào ngồi yên mà để một đáng giai-nhân rất mực trong đời, không tội mà chịu oan-khổ, vì thế nên tôi cam lòng chịu cái tiếng xấu, tội oan, mà cứu lấy nàng, chớ không-dưng, thì ai đại gì vì một ả yếu ớt kia mà chịu mất cái tự-do của mình đi ?

— Túc-hạ thật là một bậc cao-sĩ, một đáng di-nhân, đáng kính-phục lắm !! tha bỏ cái tự-do của mình mà cứu một người con gái chưa chắc là vô-tội, túc-hạ thật là một người khảng-khái ít có vậy !

— Người con gái đó sao lại có tội được ? hần như nàng ấy mà có tội, thì xin vắt con mắt tôi đi.

— Tôi cũng một ý như anh, anh hãy nói có bị bắt cho tôi nghe đã.

— Có kẻ bảo rằng tôi có tới chỗ nhà nàng Mã-bội-Tề một lần, cho nên bị bắt, đó cũng đoán chừng chớ chẳng có cơ gì cả. Túc mụ già ở chung với nàng cũng không nhớ chắc, chỉ nói rằng giống có người đến nhà nàng một lần, diện mạo giống như tôi mà thôi, thế thì sao mà làm tội tôi được ?

— Bây giờ thì nàng ấy cũng cãi cho anh là vô-tội, thì anh làm sao ?

— Tôi cứ giữ lời tôi khai trước, may án được chậm lại, có thì-giờ mà lo liệu cách khác, tôi đã tính được một chước là cậy một tay trinh-thám nào lão-luyện sắc-sảo, đặng tìm cho được tên chân - phạm, dầu tốn-phí bao nhiêu tôi cũng không tiếc, như vậy thì kết-cục chắc được như ý, đều đó tiên-sinh nghĩ thế nào ?

— Tôi vẫn là một tay trinh-thám, song vẫn giữ cái vị-trí, tôi sẵn lòng giúp anh việc này không phải tốn một xu nào, dò xét những kẻ làm hại đến cuộc trị-an chính là chức-phận của tôi, vả gặp một cái vấn-đề khó-khăn rắc-rối, mà tìm ra được, thì vui sướng biết là mấy ?

— Được, thế thì hay lắm, song tôi xin dặn tiên-sinh một điều là phải nên cẩn-thận, đừng làm cho nữ-lang phải chịu tội oan, ấy là trái cái pháp-luật văn-minh đó.

— Phải, việc ấy không khó gì, không cần tiên-sinh phải nói đi nói lại nữa, bây giờ tôi sang thăm nàng ấy đây.

— Khi tiên-sinh đã gặp được nữ-lang nói chuyện, thì xin thuật lại cho tôi nghe với nhé.

— Vâng, chào anh tôi xin về.

Khi Thái - Duy đã ra, thì cứ thơ thần lưỡng lự một đường nghĩ rằng lời nói Cái-Trí là lời nói tự trong tâm phôi mà ra có lẽ tin được,

vả anh ta nói rằng thấy kẻ giai-nhân mà sinh lòng bất-nhân, ấy cũng là thường; duy cái án này trong có một điều rất khó hiểu, phải hết sức dò nghĩ mới giải-thích được. Thái-Duy lại tự nghĩ mình vì học nghề trinh-thám, được ra vào nơi ngục-thất, nói chuyện với bọn tù - tội mà rõ được tình-trạng, cũng là một điều thú, vừa đi vừa ngẩn-ngừ, bỗng đã trông thấy nhà giam nàng Mã-bội-Tê, chàng bèn tìm cách vận - động để cho được giáp mặt một người nữ-phạm dung-nhan tuyệt-thế, là nàng Mã - bội - Tê nữ - lang kia.

CHƯƠNG THỨ TƯ

Thái-Duy đã tìm cách vận - động cho được giáp mặt nàng Mã-bội-Tê và đã nghĩ câu đối đáp với nàng ấy, là một việc khó khăn chớ không phải dễ, chàng tự nghĩ rằng mình là một người trinh-thám tuổi trẻ, nay đi tiếp chuyện với người tuyệt-thế giai-nhân, thì dầu thế nào nữa người ấy cũng không sao trọng mình, tin mình, và đem tâm - sự ký - thác cho một người trẻ tuổi như mình được, vì thế nên lúc mới giáp mặt nhau, hơn nửa giờ đồng-hồ, không nói được một câu gì cả? Một hồi lâu, Thái-Duy bảo nàng Mã-bội-Tê rằng :

— Cô Mã-nương ời ! Tôi cùng cô mà gặp nhau giữa chỗ lao-ngục này, không phải là một điều đáng phàn-nàn hay đáng quái-lạ hay sao ? tôi cũng tự lấy làm bực lắm, song tôi xin cô-nương hãy tin tôi, tôi không phải là một người đi lừa người ta đâu, tôi vẫn quyết chắc rằng cô-nương là người vô-tội có phải không ?

Mã-cò-nương nói : Cám ơn tiên-sinh, song tôi có tội, tôi có tiếc chi mà không nhận tội, xin nói thật với tiên-sinh, tôi đã thú nhận tội rồi.

— Cô làm chi thế ? dẫu cho thế nào, tôi cũng không tin cô là người có tội, tôi quyết lòng làm cho cô thoát khỏi cái oan khổ để thân phép nước, ấy chính là việc tôi thích làm, mà cũng là cái nghĩa-vụ của tôi vậy.

Nữ - lang nghe nói rất lấy làm lạ, ngó chăm Thái-Duy mà hỏi rằng : Tiên-sinh có nghi cái gì chẳng ?

— Phải, nay tôi chính đi rình người ấy đó.

— Tiên-sinh thôi đi ! Không nên phí cái thì-giờ hữu-dụng mà làm những việc vô-ích, chính tôi đây là người phạm cái án ấy, tiên-sinh bỏ đi mà đi tìm ở đâu đâu, thế mà lại nói nên việc được, thì trong đời đâu có lẽ thế !

— Tôi xin nói thật với cô, không phải bữa nay tôi mới biết việc đó, tôi biết rõ đã lâu rồi, dẫu cô cố chấp đến chết mà không chịu thay đổi lời nói đi nữa, thì cũng không thể nào làm cho người

chân-phạm khỏi tội được ; bất kỳ lúc nào, tôi bắt người phạm đó, có khó gì đâu, nay tôi chỉ còn thiếu một chút chứng-cớ nhỏ nhỏ nữa mà thôi, cô không cần biện-hộ làm gì, tôi chỉ được một chút chứng, thì tôi bắt được tên chân-phạm ngay cô xem, cô tiếc gì mà không nói thật với tôi ?

Nàng Mã-nương nghe nói, đỏ cả mặt lên, hỏi Thái-Duy rằng :

Trong đời đâu lại có người phạm án thế, tiên-sinh không nghe có một anh thiếu-niên, cũng tự nhận là người phạm về án này hay sao ?

— Có chớ, song tự tôi đoán thì anh thiếu-niên đó cũng vô tội.

— Thế thì tiên-sinh có hiểu cái cớ vì sao mà anh thiếu-niên đó lại tự nhận cái tội đấy ?

— Tôi biết thừa ra, nhưng không nói cho cô nghe được.

— Tiên-sinh lại dấu tôi làm gì ?

— Anh ta vẫn không tội, song chứng - cớ rõ ràng, tôi sợ cứu không được, nên tôi không nói. Tôi nghĩ rằng việc cô thì có dễ cứu hơn, nhưng có một điều nên cáo cho cô biết, là chàng thiếu-niên đó vốn là một người can-đảm, khẳng-khải, trong đời ít có, vì thấy cô vô tội mà chịu oan, nên muốn cứu cô đó.

Mã-nương nghe lời nói ấy, như trúng một mũi tên vào thấu đến lưng, đỏ mặt lên mà nói rằng : anh đó là một tên thiếu - niên cuồng-dại, không

cần nói đến, song anh ta không phải là thần, thánh, sao lại biết tôi là vô tội, không phải một đưu lạ hay sao ?

Mã-nương nói xong, hình như nghĩ mình đã nói thàm mà bị người ta biết, trông bộ buồn bã, ngồi lặng-lẽ không nói nữa, Thái-Duy thấy thế bảo rằng :

Mã-có-nương ời, cò muốn dẫu tội cho một kẻ gian-nhân, không những trái với lẽ trời mà cũng nghịch với lòng người nữa.

Mã-nương nín lặng, Thái-Duy lại nói : cò vẫn biết Cái-Trí là vô tội, song anh ta không thể nào tránh được.

— Sao lại thế, tôi chắc rằng quan sẽ tha anh ta ngay, vì tôi đã thề rằng, thuở nay tôi chưa thấy mặt anh ta khi nào.

— Anh ta không khỏi tội được là vì cái chứng cớ đối với anh thiếu-niên đó xác-thật hơn cái chứng cớ đối với cò, nên không cãi chối được ; thành ra cái án đó là cò với anh ta hai người đồng-dảng, vì muốn cứu nhau nên chống chế hộ cho nhau, ấy là một cái tội lớn, kẻ có quyền phép không thể dung được, nên phải trị tội cả hai, mà anh ta là trai, thì tội phải chịu nặng hơn, chớ cò không biết quan xử một cái án, có kẻ làm đầu, có kẻ phụ theo, anh ta là trai, thì án này anh ta làm thủ-phạm. — Mã-nương nói : không tội mà chịu phạt, thật là một điều oan khổ quá chừng, nhưng ta làm sao mà cứu đặng ?

— Nhưng việc oan-khức, mà trong đám nữ-giới có người bị đến lại càng thảm nữa !

— Quan đã có chứng-cớ chắc-chắn, cho tôi là đáng tội, tôi có tiếc gì ? Chỉ vì cái oan của anh thiếu niên kia, không biết có phép gì mà cứu cho khỏi được bây giờ ?

— Có chớ, cô-nương có biết ai là người chân-phạm không ?

— Dùng bạc-giấy giả, là chính một mình tôi đây, còn hỏi ai nữa !

— Cô có làm bạc-giấy ra đâu, cái người làm giấy giả đó mới là chân-phạm chớ.

— Nếu như tôi không biết là ai làm mà chính người đưa cho tôi dùng cũng không biết là ai giả, thì quan làm sao ?

— Thật có lẽ thế, song tôi quyết anh ta làm ra giấy giả đó.

— Tôi cũng nghĩ rằng không phải anh ta. Chàng Thái-Duy đến lúc này, thì biết hẳn Mã-nương là người vô tội rồi, mới trả lời rằng :

Tội nhân có lẽ còn cách xa lắm, song muốn cứu cô, cứu chàng Cái-Trí cứu cả cái người đưa giấy cho cô nữa, thì phải đợi đến ngày nước cạn đá lòi mới là ngày thành công được, muốn được một cái kết-quả hẳn-hoi như vậy, chỉ cốt ở cô, cô cứ nói thật đừng dấu thì mới được, nếu không thế thì công việc không thành đâu.

— Tôi tin tiên-sinh là một người thành-thực,

như sẵn lòng giúp tôi, tôi cảm ơn lắm lắm. Nhưng tôi xin thú thật, tôi là trót đại đồng đảng với người làm giấy giả, còn Cái-Trí thật là người vô tội, tôi dám vẽ vòng ra trước mặt mà thề như vậy.

— Sao cô lại nói ra, cô đâu không nói, tôi cũng đã biết tên chân-phạm rồi.

Mã-nương nghe nói, mặt có sắc then, hỏi Thái-Duy rằng : Tôi xin hỏi tiên-sinh một điều : người làm ra giấy-giả cùng người đem giấy-giả ra mà dùng, tội ai nặng hơn ?

— Tội cân nhau.

— Như vậy thì tôi không nói nữa. Thôi xin tiên-sinh lui về.

— Tôi đi hay tôi ở, không can ngại gì, duy tôi đi ngay đi, thì thành ra cô nhân-tâm mà để cho một người thiếu-niên vô-tội bị phạt, mà cô không nghĩ gì đến, Mã-nương nghe câu ấy, khóc òa lên, nước mắt chảy tuôn như mưa rồi bảo Thái-Duy rằng : Tiên-sinh còn nói câu nói như vậy, thì tôi tự-tử ngay.

Thái-Duy bước tới một bước lấy lời phủ-ủy rằng : Tự-tử không phải là việc kẻ chánh-nhân quân-tử, vì cái việc đó, không những trên nghịch lẽ trời, dưới trái lòng người, mà cô thử nghĩ sau lúc cô tự-tử rồi, cái án ấy người ta cũng cứ tra xét, thật thì ra thật, giả thì ra giả, chẳng sớm thì chầy, sao cũng có một ngày kia vén mây thấy trời, cô có tự-tử cũng vô-ích.

— Tiên-sinh muốn hỏi cho ra kẻ chân-phạm mới chịu thôi hay sao ? Chính tay tôi đem giấy-giả mà đưa cho các nhà buôn, một mình tôi là chân-phạm, không đủ hay sao ?

— Cái-Tri là một chàng khẳng-khải có nghĩa-hiệp, tôi nhất-định cứu anh ta, không kể cô có phải người chân-phạm hay không, tôi định cứu Cái-Tri thì tôi cứ cứu. Nhưng tôi xét lại thì cô cũng vô-tội, nên tôi nhất định cứu cô nữa, mà cứu không được, tôi cũng không thôi, ấy là cái trách-nhiệm của tôi đó.

— Như vậy thì tiên-sinh thành ra người giết người à ! vì hễ như vậy thì tôi phải tự-sát, mà tôi tự-sát là chính bởi tiên-sinh làm cho tôi không tự-sát không được đó.

— Thái-Duy thấy lời nàng nói thành-thực khẩn-thiết khuyên rằng : Cô hãy thông thả, để tôi nghĩ chín-chắn mà làm, có lẽ tôi lại gặp cô ở đây. Hoặc-giả nhờ trời hộ cho có khi tôi không phải bắt đến người tạo giấy-giả, cũng không cần phải trình-cáo tên họ người ấy đến quan mà cũng làm thành việc chẳng.

— Tiên-sinh làm được như thế thật là công-đắc tày trời vậy, tôi xin tiên-sinh một điều, dầu không tìm được nguy-đảng, cũng xin cứu Cái-Tri cho được.

Thái-Duy nhận lời, từ biệt đi ra, tự ngẫm-nghĩ rằng, nàng Mã-bội-Tê với Cái-Tri quyết không phải anh em chị em, diện mạo tuy đẹp mà không giống

nhau ti nào, vả xem đó thì đủ biết rõ hai người ấy không phải vợ chồng, cũng không phải tình-nhân, xem lời nói hai người đó thì biết. Xét cho kỹ, hai người ấy chắc là không quen biết nhau, còn chân-phạm về án ấy thì không phải là tình-nhân của Mã-nương, mà chắc là người thân-cật của nàng, Cái-Trĩ mà sở-dĩ bị bắt chẳng qua vì dung-mạo có hơi giống người bạn của Mã-nương làm cho người ta nghi-ngờ chớ kỳ-thật là không phải.

Thái-Duy nghĩ mãi lấy làm một việc rất la lùng : tông-tích cùng lịch-sử của nàng cũng không ai biết, dù đến người báo-thám nàng cũng không biết được, chỉ biết rằng nàng là học-sinh âm-nhạc mà cũng không biết rõ tình-hình đi học ra thế nào, nghĩ thế mới quyết ý tới cho giáp mặt mặt mù già bạn với nàng để xét cho rõ nàng là người thế nào.

Thái-Duy khi bấy giờ mới mười mấy tuổi, sắc mạo ôn-hòa, không khác gì một người con gái đẹp, chính đang lúc có thể giả dạng làm con gái được. Về nhà thay đồ giả làm con gái, chiều bữa ấy, có một người con gái mặt che khăn-lưới đi thẳng vào nhà Mã-bội-Tê thuê ở mà hỏi thăm. (Tức là Thái-Duy giả hình.) Mụ già một mình coi nhà, thấy một người con gái đẹp đến gõ cửa thì mở hé ra ngay. Khi Thái-Duy vào mụ thấy là một người con gái, lấy khăn che mặt thì có lòng nghi-ngại, đẩy ra không cho vào, nhưng người ấy cứ vào cho được, vào rồi tự gài then cửa mà khóa lại và nói

liền rằng : « Bà Cách-đức-Tur ôi ! xin bà se-sẽ chớ ». Mu già nổi giận cả nghi cả hãi mà quát lên rằng :
Mầy sao to gan dám xông vào nhà ta như vậy, mầy nói tên ngay, nếu không tao gọi cảnh-sát bắt giải tới quan liền chừ !

— Bà Cách-đức-Tur ôi ! Tôi lại đây là có một việc cần lắm, xin bà đừng ngại gì.

— Mầy là người lạ, tao không biết, đi đi !!

— Tôi với nhà này là quen lắm, chỉ có bà là lạ tôi thôi.

— Vậy à ! vậy thì cô muốn thăm ai ?

— Tôi muốn hầu chuyện bà đây.

— Cô có quen biết gì tôi không ? phải nói mau đi.

— Tôi không phải người lạ đâu, chính là bạn thân-thiết với chủ nhà Mã-cò-nương hiện nay không may đương bị việc oan khuất đó, tôi biết rõ cô là người vô tội, nhờ bà giúp tôi, thì tôi cứu cô khỏi oan ngay.

— Cô chắc làm được việc ấy à ?

— Chắc được.

— Tôi không kể cô là người thế nào, song tôi nói thật, cho cô biết, dầu có giúp được việc, cũng không có ai là người trả ơn cô nữa.

Mu nói câu ấy, xem bộ thành thật, ai nghe cũng phải động lòng. Thái-Duy vẫn cười thầm rằng khờ mà cũng cảm tấm lòng trung-hậu ấy.

(Còn nữa)

Xem quyền hạ

NHỮNG SÁCH CÓ BÁN TẠI BẢN-QUÁN

Sách bản-quán xuất-bản :

	giá		giá
Hỏa-xa chỉ-nam	0\$30	Văn văn I	0\$08
Phép nuôi gà	0\$18	Văn-văn II; III mỗi cuốn	0\$12
Phép nuôi tằm	0\$12	Ấn bạc-giấy giả	
Chuyện vui	0\$09	quyển thượng	0\$15

SÁCH ĐẠI-LÝ :

Duyên thơ	0\$25	Truyện ném bút II	0\$06
Nam-Quốc nữ lưu	0\$10	Văn-đề sinh-mệnh	0\$20
Xã-hội-luận	0\$25	Đông-Tây văn-hóa II	0\$18
Xã-hội	0\$20	Phụ-nữ vận-động	0\$20
Việt-Nam dã-thạng	0\$10	Chính-trị Trung-hoa	0\$20
Họa-tình	0\$25	Quân-trị Dân-trị	0\$10
Nữ-công thường-		Thực-dân lịch-sử	0\$40
thức II	0\$20	Đông-Tây vĩ-niên	0\$35
Chí phục-thù	0\$25	Sách thuốc gia dụng	0\$35
Pháp-luật	0\$20	Sinh-tồn cạnh-trạch	0\$20
Gia-đình và xã-hội	0\$20	Giết ai cứu ai	0\$17
Dân-quyền II	0\$17	Mạc-trường rước-sói I	0\$16
Những gương anh hùng	0\$15	Tôn-giáo	0\$20
Kinh-tế học I	0\$25	Chính-trị nước Nhật	0\$17
Kinh-tế học II	0\$10	Đàn bà vì sao mà	
Thôi-miên học II	0\$35	kiêu-nhược	0\$20
Truyện ném bút I	0\$06		

Ai mua, xin chiếu giá gởi tiền và nhớ gởi thêm 0\$13 cước. Nếu mua hai quyển trở lên thời thêm mỗi quyển 0\$03 nữa.

Tiếng-dân